

МЕЦЕНЕНСТВОТО И СПОНЗОРСТВОТО ВО КУЛТУРАТА

ДЕСТИМУЛАТИВНИ ЗАКОНИ ЗА ВЛОЖУВАЊЕ ВО КУЛТУРАТА

КАТЕРИНА БОГОЕВА

Вложувањето пари во културата на Македонија, обезбедувањето финансиски средства од домашни или странски извори и начинот на кој тоа го регулира државата, одвреме-навреме, под различни наслови и формулации, но со скоро секогаш со ист, по многу што сличен состав на учесници, како тема се пласира во јавноста, без информации за конечна промена во постоечката законска регулатива и донесување на нови неопходни закони. Законската регулатива во Македонија, споредбена со другите земји што се земаат за пример во регулирањето на спонзорството и меценатството, сеуште се смета повеќе за кочница во стимулирањето на граѓаните да вложуваат во културата како поединци или преку приватните претпријатија, отколку за инструмент преку кој би се влијаело на развојот на заедницата.

Последното случување на тема „Меценатството и спонзорството во областа на културата: законодавството и практиките во Франција и Македонија“, еднодневниот семинар кој минатата недела се одржа во Скопје, уште еднаш го потврди фактот дека повеќе од неопходна е промената на законската регулатива, но дека добрата волја и конкретните барања сеуште висат во воздух и се преповторуваат од собир на собир, со извесни дополнувања за нови негативни искуства, чекајќи некогаш конечно да пресече. Француското искуство кое во оваа прилика, пред присутните македонски претставници на државните и локалните институции, деловниот свет и граѓанските организации го презентираше Франсоа Еленбах, експерт од Министерството за култура и комуникации, говори дека клучот за решавање на проблемот треба да биде во вистиските раце, кај претседателот на држава и премиерот, од каде што и произлегле иницијативите за донесување на закон за меценатство и филантропија во 2003 година. Нивните искуства досега се позитивни, законот им обезбедува значителни даночни олеснувања на вложувачите во културата, низ разни форми се поттикнуваат поединците и претпријатијата, се сензибилизира јавноста, се отвараат

смета за низок, а повластувањето неспиритивно бидејќи е наменето за буџетски корисници, иако и небуџетските остваруваат про-

ти од национален интерес. Не постојат доволно стимулативни царински мерки за вложување во културата во сегашната законска

поставеност, а Министерството за култура редовно покренува, барање за измени во законите од финансиската сфера. „Иако овие

КАДЕ СЕ ДОНИРААТ ПАРИТЕ ЗАШТИТА, ЕКСПЕРТСКА И ТЕХНИЧКА ПОМОШ

Голем дел од донираните средства се искористени за заштита-санација на споменици на културата; за спроведување на процесот на децентрализација, за техничко опремување на институции, а не е мал и придонесот во вид на обука, студиски програми и слично. Во Македонија на полето на културата најмногу донираат: Советот на Европа, Светската

САД, Германија и Франција главно преку обуки, експертска и техничка помош, а од компаниите: Телеком, Тутунски комбинат Скопје, Електро-стапство на Македонија и други“, вели Мелпомени Корнети, заменик-министер за култура на Македонија.

Во Франција клучни иницијатори во донесување на потребниот закон, биле претседателот на држава и премиерот

иницијативи не се децидно одбиени, сугерирано е за нив да се продолжат анализи, главно, поради комплексните проблеми со формирањето на државниот буџет, како и поради одредени услови поставени од меѓународните финансиски институции, со кои како држава, склучуваме големи аранжмани. Министерството, се разбира, континуирано го поставува барањето за царински и даночни повластувања, а веруваме, дека околностите, од кои ќе зависи нивното прифаќање, се менуваат во позитивна насока, што секако ќе зависи од ефикасните реформи во економската сфера и во правосудството (има одредени стравувања од ненаменско користење, коруптивни форми на однесување - повеќе како претпоставки, отколку како практика, барем во

областа на културата) - смеѓу другото заменик министре за култура Корнети. Семинарот за фисисирање културата отвори и низа прашања: за општествената вредност на претпријатија; одговорноста на деловниот кон културата, за подна севкупната свест кај населето дека вложувањето е пона придобивка за сите граѓани во останатите сектори во општеството, но укажа и на потребите: разграничување одредени по како на пример дека оваа вложувањето на средства од буџетот културата не е ниту меценатство ниту спонзорство. Ова, к потреббата од сериозно решавање на мотивите за вложување во културата на одредени сфери од деловниот свет, го исархитектот Живко Поповски. Во оваа прилика, дел од ниците констатираа дека ааната законска поставеност: Македонија покажува дека атата нема доверба кон граѓани: не постои потребното ниво мократичност во финанси во културата, дека најголем новик за состојбите е Министството за култура, но и де надминување на состојбите: ребна поголема меѓусебна и на заинтересираните (Николевски - издавач).

„Државата, а не само рпото министерство нема сиски закони за вложување културата, спонзорството економски стимулирано и не е доволно ефикасно. Спритите не се заинтересираат вложуваат во процеси на с вање на уметнички дел: областа на ликовната уметно и пошироко, а поради ниченост на буџетските ства, уметниците многу немаат можност да обезуслови за работа, - ист историчарката на уметнос де Пешева, која отвори едно прашање, потреба од ризирање на вредноста на ничките дела кои се созд по барање на спонзорите.

Фондацијата Институт отворено општество - Македонија во рамки на проектот

Набљудување на спроведувањето на децентрализацијата

објавува

КОНКУРС

за пријавување на кандидати - членови на невладини организации заинтересирани да бидат обучени за идни набљудувачи на спроведувањето на децентрализацијата во областа на финансирањето и урбанизмот

Опис на проектот:
Проектот „Набљудување на спроведувањето на децентрализацијата“ кој се спроведува во рамки на Програмата за реформа на јавната администрација на ФИОМ има за цел да придонесе кон ефикасен, транспарентен и отворен процес на децентрализација преку: (1) набљудување на спроведувањето на процесот на децентрализација во областа на финансирањето и урбанизмот, (2) подготовка на извештаи од набљудувањето и јавно информирање и (3) алармирање во итни случаи. Спроведувањето на децентрализацијата во областа на финансирањето и урбанизмот ќе се набљудува од аспект на реалното пренесување на надлежностите од централно на локално ниво како и од аспект на извршување и реализација на овие надлежности од страна на локалните власти. Избраните пилот општини каде ќе отпочне да се спроведува набљудувањето се: Битола, Боговиње, Гевгелија, Дебар, Кавадарци, Карбинци, Куманово, Осломеј, Охрид, Шито Оризари, Тетово, Штип. Проектот ќе се реализира во соработка со ЗЕЛС, локални невладини организации и Центрите за поддршка на НВО.

Право на пријавување имаат кандидати кои ги исполнуваат следниве услови:

- Активни членови во невладини организации кои се од (или гравитираат кон) општините опфатени со проектот, а се номинирани од локални невладини организации;
- Државјани на Република Македонија;
- Имаат завршено високо образование од област на економија, право, архитектура или градежништво.

Предност ќе имаат оние кандидати кои:

- Имаат продлабочени знаења за системот на локалната самоуправа и моделите на граѓанско учество во процесот на креирање политики и донесување одлуки на локално ниво;
- Имаат претходно искуство во работа на проекти кои се занимавале со набљудување.

Потребни документи за пријавување:

- Биографија;
- Доказ за завршено високо образование;
- Писмо за мотивација;
- Номинација (потврда) од невладината организација каде што членуваат;
- Листа на релевантни проекти реализирани од локалната невладината организација во кои учествувал кандидатот;
- Други документи кои сметате дека ќе придонесат за подобра оценка на пријавата (не е задолжително).

По извршената прелиминарна селекција на пријавените кандидати, ФИОМ ќе организира обука за системот на локална самоуправа со посебен акцент на надлежностите од областа на урбанизмот и финансирањето согласно новите законски решенија. По оваа обука кандидатите ќе бидат тестирани со што ќе се изврши конечната селекција на идните набљудувачи кои во рамки на проектот ќе продолжат да ја следат обуката за техники и методологија на набљудување и известување. Обучените набљудувачи ќе започнат со набљудувањето од јануари 2006 година.

Ќе бидат разгледувани само барањата со приложена комплетна документација.

Рокот за пријавување е 12 октомври 2005

Потребните документи треба да бидат доставени до: Фондација Институт отворено општество - Македонија (со назнака: за конкурс Набљудување на децентрализацијата), адреса: бул. „Јане Сандански“ бр.111, п.факс 378, 1000 Скопје.

Узломду

Симболите на милениумските карпи на платната на Александар Настески

ТЕТОВО - Во фоајето на Центарот за култура „Иљо Антевски Смок“ во саботата навечер беше отворена изложба на академскиот сликар од Тетово Александар Настески. Изложени се 20-тина платна во акрил техника со песок и мов. На отворањето присуствуваа голем број сограѓани на сликарот кои овој пат имаа можност да се соочат со нов излив на сликарското творештво на Настески - знаци и симболи во вид на куполи, крстови, стапалки на луѓе и животни, сончеви тркала, гравирови и друго настанати во дамнешни времиња втиснати во милениумски карпи. „Имав вистински

средби с природат во која анализира симболит на карпите на кои сенав ликови сугестивни строги, зарижувачки но и заштитнички“, вел сликарот. „Ова е изложба претставув магична прошетка низ универзумот на постоењето“, рече ликовниот критичар Велимир Цветковски, кој официјално изложбата ја прогласи за отворена. Академскиот сликар Александар Настески досега има повеќе од 20 самостојни изложби во земјата и странство. Учествувал на меѓународни изложби во Париз, Кањ-Сур-Мер. В рамките на ДЛУМ и ДЛУТ има многу заеднички настапи. (Г.Е.)

МАКЕДОНСКА ФИЛХАРМОНИЈА

КОНЦЕРТ СО ГОСТИ ОД ГЕРМАНИЈА И ОД АЛБАНИЈА

Македонската филхармонија новата концертна сезона ќе ја почне со симфониски концерт во соработка со Швајцарската амбасада во Скопје, кој ќе се одржи вечерва во Домот на АРМ со почеток во 20 часот. Диригент е Инго Бекер од Германија, а како солист на пијано ќе се претстави Ардита Статовиќ од Албанија. Ќе бидат изведени: музика од балетот „Заспаната убавица“ од Чајковски, Војнички марш бр.1 од Елгар, „Рапсодија во сино“ од Гершин и Симфонијата бр. 8 в Ге-дур од Дворжак. Пијанистката Ардита Статовиќ е родена во Косово, додека своето основно и средно музичко образование го завршува во Приштина. Од 199 година Друштвото на музичките театри од Виена ќе овозможи на Статовиќ да заврши музичкото образование во Австрија. Настапува на концерти во многу земји, како солист и со оркестар. (Т.И.)